DISSERTATIO INAVGVRALIS MEDICO-FORENSIS

QVA

VULNVS CEREBRI SCLOPETARIVM

EPTIMA DEMVM HEBDOMADE ABSOLVT

LETHALE

PRAESIDE

N. ABRAHAMO VATERO

PHIL. ET MED. DOCT. ET PROF. PVBL.

ANAT. ET BOTAN. SVBSTITVT.

NEC NON

SOCIETATVM IMPER. NAT. CVR. GERMAN.

ET REG. ANGLIC. SOCIO

PRO LICENTIA

SVMMOS IN ARTE SALVTARI HONORES

ET PRIVILEGIA OBTINENDI

D. VI. JVL. M DCC XXII.

SPECIMINIS INAVGVRALIS LOCO

PLACIDAE DISSENTIENTIVM DISQVISITIONI

EXPONIT

RESPONDENS

OHANNES ADOLPHVS SEYFFERT

PRACTICVS ANNAEBERGENSIS

HORIS ANTE ET POST MERIDIEM CONSVETIS.

VITEMBERGAE, EX OFFICINA GERDESIANA.

Q. D. B. V.

Vulnerum, corpori humano inflictorum, lethalitas dubia, et Medicorum in ea determinanda dissensus, est, de quo, tanquam innumerarum in foro controuersiarum, nullo pacto fere componendarum, causa, grauiter conqueruntur Justitiæ Sacerdotes. Etenim Hipocratis, primi Medicinae Parentis, ac tantum non omnium veterum Medicorum placitis, uulnera quorumuis viscerum interiorum inter simpliciter, per se, & absolute lethalia referuntur. Ita enim ille, *Sect. VI. Aph.* 18. *Vesicam dissectam habenti, aut cerebrum, aut cor, aut septum transversum, aut tenue aliquod intestinum, aut ventriculum, aut hepar, lethale est.* Recentiorum uero Medicorum libri exemplorum, et obseruationum pleni sunt, uulnerum horum uiscerum, etiam profundiorum et ma-

gnorum feliciter curatorum. Eo igitur propemodum res deducta est, ut fere nullorum uiscerum nobilissimorum, si forte cor, cum canalibus sanguiferis maximis, aorta, ac uena caua, excipias, uulnera pro absolute lethalibus habeantur. Non tamen eo usque terminum lethalitatis per se dictae, aut τὸ per se lethale extendendum esse, quasi nullum uulnus, nisi cuius sanati nullum exemplum allegari possit, pro eiusmodi lethali sit habendum, qualium casuum forsan pauciores suppeterent; sed ab illo, quod ut plurimum fit, aut fieri, experientia docet, ad casus oppositos concludere licere, grauiter pronunciat Bohnius, *de Officio Med. dupl. P. II. Cap. V.* Idem etiam agnouit Ammannus, *in Paraenesi L. V. P. II. Sect. I. Cap. I.* §. 19. ubi uulnera, ut plurimum lethalia, per se et absolute lethalibus annumeranda esse, contendit. Hac re commotus celeberrimus quondam Iureconsultus, et Academiae nostrae Antistes meritissimus, Stryckius, *in Programm. Inaugurali, VVittembergae Anno MDCXCI. edito*, uulnerum inspectionem, ac de lethalitate iudicium medicum, ad sententiam homicidae ferendam, prorsus inutile et superuacaneum, imo legi diuinae contrarium existimat, quoniam, ut ait, non

non pauci homicidarum, ſolis Medicorum ſubtilitatibus, ab optime merito liberentur ſupplicio. Concludit idem propterea his uerbis: *Stabit ergo immota haec ſententia, diuino ciuilique iure ex aſſe conueniens, uulnus omne, morti cauſam dans, utut in ſe ſuaque natura mortiferum non ſit, ſi exterius culpa vulnerati nihil adueniat, quod mortem promoueat, capitis ſupplicium mereri.* Noſtrum nunc non eſt, de eo decernere, quoniam hoc ad Theologos atque Iureconſultos pertinet. Sufficit, quod de hoc, utrum ſui, an circumſtantiarum concurrentium culpa, uulnus factum ſit lethale, ſine cadaueris inſpectione legali, & depoſitione Medicorum, iudicium ferri nequeat. Eaque de cauſa, iuſtitiae adminiſtratores retinuerunt laudabile hoc inſtitutum, ut nihil de homicida decernant, priusquam per Medicos de uulneris lethalitate certiores redditi ſint. Medicorum tamen eſt, in cadauerum inſpectione, uulnerum perluſtratione, ac lethalitatis renunciatione, uti circumſpectione, ac diligentia, omnesque circumſtantias ſedulo conſiderare, nec quicquam praetermittere, quod ad iudicium accuratum edendum facere poteſt. Laudem prae aliis inſignem ea in re promeritus eſt celebratus Boh-

nius, dum in erudito, de uulnerum renunciatione, tractatu, cautelas utilissimas exhibuit, quibus obseruatis, non facile quis errare poterit. Praecipue uero, eodem monente, lethalitatis praesumptio minus recte desumitur a tempore mortis insecutae, quoniam non semper, ad lethalitatem constituendam, sufficit eius celeritas, nec, ad eam tollendam, tarditas. Hoc ipsum nouo quodam, nuper in uicinia obseruato, exemplo confirmare, est animus, exponendo Tibi, Lector Beneuole, in praesenti, speciminis inauguralis loco, casum singularem, uulneris cerebri, in fine septimae demum hebdomadis absolute lethalis. Quod ut summum Numen felix faustumque esse iubeat, precamur.

CASVS.

In ciuitate, duobus abhinc milliaribus distante, Grauenhayn dicta, exploso a iuuene per incuriam sclopo, globulis plumbeis minoribus, Reh-Schroot/ repleto, uirgo octodecim annorum uulneratur in fronte, duobus tantum horum globulorum cranium pertundentibus, altero nimirum in ipsa nasi radice, inter supercilia, altero uero supra oculi sinistri canthum exteriorem, in loco, duorum digitorum lato-

rum

rum ab iſto remoto. Accepta plaga, uulnerata, ſenſibus omnibus orbata, mortuae inſtar in terram proſternitur, ac, adhibitis licet fortisſimis acclamationibus, atque uellicationibus, uix intra horarum duarum ſpatium ad ſe redit. Inde aegra, accedentibus uariis ſymptomatibus, per interualla remittentibus, ac iterum ingraueſcentibus, nec ullis remediis internis externisque cedentibus, imprimis doloribus, ſoporibus, deliriis, ac conuulſionibus, usque ad ſeptimae ſeptimanae finem uitam traxit, tandem uero, doloribus acutiſſimis, motibusque conuulſiuis exagitata, accedente ſopore, ſuccubuit. Aperto a nobis capite, et caluaria ablata, apparuit, globulum, in radice naſi transeuntem, ſeparatis eo loco duobus a cranio fragmentis, huic adhuc cohaerentibus, ac inflicto proceſſui mammillari dextro foramine notabili, inter haemisphaerium dextrum, et falcem procedendo, usque ad medietatem capitis penetraſſe, quo loco, digiti latitudine a corpore colloſo diſtante, idem proceſſui falciformi firmiter cohaeſit. Alter uero globulus, in ſiniſtra frontis parte ſupra orbitam oculi tranſiens, fragmenta cranii complura minora, integumentis adhuc inter ſe cohaerentia, ad fabae minoris magnitudinem acceden-

cedentia, per duram et piam matrem, pollicis latitudine, intra cerebri ſubſtantiam proiecerat, a qua ita circumdata fuerunt, ut, praeter aperturam in cerebro factam, nihil eorum in conſpectum prodiret, praeterquam, quod, premendo cerebrum, mediantibus digitis, durities intus latens perciperetur. Dictis ramentis extractis, ac uentriculo ſiniſtro aperto, idem materia purulenta, copioſe effluente, totus repletus fuit, dexter autem uentriculus ſero flaueſcente turgidus apparuit, ac praeterea durae matris ſuperficiem internam, ſuper totum hoc haemiſphaerium, obduxit ſanguis corruptus, ſub forma pigmenti nigri eidem agglutinatus. De cetero cerebrum ipſum, quoad ſubſtantiam, nec non ventriculus tertius, cum quarto, ac cerebellum, nil omnino labis monſtrarunt.

THESIS I.

Antequam de huius uulneris qualitate, aut lethalitate iudicium ferri queat, diſpiciendum prius erit paucis, de lethalitate uulnerum in genere, in quo ea conſiſtat. Lethalia proinde uulnera ea ſolum audiunt, quorum culpa, uiſcerum nobiliorum, ad uitam continuandam abſolute facientium, aut

aut textura destruitur, aut actio tollitur, ita, ut munia sua obire, et operationes uitales amplius peragere nequeant. Quandoquidem uero uita nostra absoluitur circulo sanguinis, quo cessante, uita statim perit, hic uero sine integritate cordis, et uasorum sanguiferorum maiorum perfici nequit, inde constat, omnes cordis, atque canalium grandiorum perforationes, quibus purpura uitalis una & semel effunditur, mortem in momento afferre. Non deficiunt quidem casus rarissimi, inter miracula naturae, et paradoxa Pathologico-Anatomica referendi, ab auctoribus obseruati, ubi, ipso corde transfosso, ac uentriculis eiusdem perforatis, uita tamen per plures non solum horas, sed dies continuauit, adeo, ut tales aegri ad decimum quintum usque diem in uiuis superstites fuerint: qualia exempla apud Auctores passim occurrunt, quorumque plura collecta uidere licet apud Bonettum, *Anat. Pract. L. IV. Sect. III. Obs.* 23. Factum hoc necessario est ideo, quod uulnus exile, aut propter obliquitatem contractum, aut ab extra compressum, aut instrumentum laedens, in uulnere subsistens, effluxum sanguinis largiorem impediuerit. Hoc uero copiose effuso, cordis aeque, ac canalium maiorum pertusiones, uulneratos diutius supersti-

tes eſſe, non permittunt. Propterea Facultatis noſtrae iudicium, ſuperiori anno a Medicis Lubecenſibus, occaſione depoſitionis, ab empirico factae, expoſcebatur, utrum, trunco uenae cauae, in ipſo hepate, transuerſim, ad dimidium usque, ſecto, uulneratus nihiloſecius per unam uel alteram horam uiuere, ac per plateas aliquot diſcurrere ualuerit? quod merito negauimus. Lethalibus tamen etiam annumerantur uulnera uaſorum minorum, imprimis interiorum, et profundius ſitorum, ubi haemorrhagia ſiſti nequit.

THES. II.

Non uero tantum circuli uitalis deſtructio totalis uitae terminum cito affert; ſed etiam reſpirationis, non minus, ac circuitus ſanguinis, ad uitam abſolute neceſſariae, omnimoda ſuppreſſio id ipſum praeſtat. Quamobrem, perfoſſo diaphragmate, praecipue in parte neruoſa, aut pulmone cum mediaſtino pertuſo, aegri, ob reſpirationem ſuppreſſam, mortuorum inſtar concidunt, nec, niſi ſanguine, pulmonem opprimente, educto, ac uulnere extrinſeco obturato, ad ſe redeunt. Quamuis diaphragmate grauiter laeſo, ac pertuſo, reſpiratio ceſſet, et uitae periculum immineat; uidimus tamen aliquan-

quando experimentum, in cane inſtitutum, qui, perforato diaphragmate, et quidem in parte neruoſa, uitam conſeruauerat. Eodem uero poſtmodum diſſecto, ictum eo loco penetraſſe, conſtabat, ubi pericardium, cum diaphragmate laxius cohaerens, ſinum notabilem in illis animalibus format, adeo, ut, licet foramine adhuc in diaphragmate ſuperſtite, reſpirationis negotium integrum permanſerit, quia in inſpiratione aer ad abdomen penetrare non poterat.

THES. III.

Ad reliquorum organorum uitalium laeſiones, quae chylificationi, chyli ad ſanguinem translationi, atque nutritioni inſeruiunt, quod attinet, eae tardius quidem, at ſi eadem officio ſuo in totum defunguntur, certam tamen mortem inducunt. Hinc uulnerationes uentriculi, inteſtinorum, meſenterii, ueſicae felleae, ductus thoracici, oeſophagi, aliorumque uiſcerum internorum, cum effuſione ſuccorum in cauitates incurabili coniunctae, ob corruptionem inde ortam, lente admodum ad mortem procedunt. Oborta tamen, ob uaſa ſanguifera inſigniora rupta, haemorrhagia forti, aut inflammatione, aut ob neruos internos

grauiter affectos, conuulsionibus uiscerum superuenientibus, tales interdum sat cito uitae finem faciunt.

THES. IV.

Cerebrum quidem, uti officina spirituum, sic dictorum, animalium audit, ita praecipue functionibus animalibus, sensibus atque motibus uoluntariis, quibus diutius, sine uitae detrimento, carere possumus, praeest. Ob cerebellum tamen, a quo neruus uagus, motionum in internis uisceribus uitalium director, potissimum oritur, et ob neruum intercostalem, a quinta et sexta coniugatione oriundum, laesiones cerebri ipsius grauiores lethiferae sunt. Ab horum quippe neruorum duorum in uia coniunctione, plexus uarii in cauitatibus efformantur, e quibus nerui organorum uitalium promanant: adeoque, influxu liquidi neruosi per hos intercepto, motus cordis atque diaphragmatis statim confunditur, ac breui tempore cum uita penitus perit, uti id experimentis confirmat Vieussenius *Neurogr. L. I. c.* 20. et *L. III. c.* 4. Quoniam igitur cerebellum praecipue actionibus internorum uiscerum inuoluntariis, ac magis necessariis, utpote quibus uita animalium sustinetur, praeest, hinc eius uulnerationes, prae reliquarum cerebri regionum, letha-

lethales merito aeſtimantur. Quod ſi enim experientiam conſulamus, uix unum forſan obſeruare continget, qui ex lacerato cerebello euaſerit, cum plura paſſim obuia ſint exempla, quibus, ſatis ingentia quoque cerebri uulnera coaluiſſe, perhibetur, uti diſſerit Bohnius *l. c.* Eaque de cauſa, haud dubie, ſapientiſſimus Creator cerebelluum tam profunde, ſub cerebro, in loco, ab iniuriis externis magis remoto, collocauit, ne illud facile laederetur.

THES. V.

Licet autem directio functionum uitalium primario cerebello debeatur; cerebrum tamen non minus ad easdem peragendas plurimum confert. Patet hoc ex apoplecticorum ſymptomatibus, in quibus totalis ſenſuum, atque motuum externorum ceſſatio periculum quidem, at certam mortem non adducit. Cerebello uero, ac principiis neruorum internorum in conſenſum tractis, et accedente, ob conuulſiones interiorum uiſcerum, et circuli uitalis oppreſſionem, ſtertore, ac ſudore copioſo, mors eſt in propinquo. Eaque propter uulnera cerebri profundiora, ejusque commotio fortior, cum ſectione, aut ruptura arteriarum inſigniorum, ac ſinuum uenoſorum, ob conſenſum cere-

bri atque cerebelli, citius uitae finem facere solent. Neque enim cerebri, ſtricte ſic dicti, laeſiones, utut ſat graues, per ſe mortem inducere poſſunt, niſi exinde, ob haemorrhagiam grauiorem, aut ob inflammationem obortam, circulus uitalis citius, aut tardius ſuffocetur, uel, cerebello ac principiis neruorum, ad uiſcera interiora amandatorum, compreſſis, motus horum organorum cum uita pereat. Inde etiam eſt, quod uulnera cerebri ipſius grauiora, etiam ipſam medullarem ſubſtantiam et uentriculos attingentia, imo cum deperditione particulae cerebri, curata obſeruentur ab auctoribus, quorum integrum catalogum exhibet Bohn. *l. c. Sect. I. c.* 1.

THES. VI.

Multo minus autem uulnera cerebri leuiora ac ſuperficialia, et ruptura uaſculorum minorum, nec non meningum, atque cranii, cum reliquis integumentis, utut grauiora, per ſe lethalibus accenſeri poſſunt, niſi, ob denegatum materiae, ſub cranio aut meningibus collectae, effluxum, aut fragmentorum, a cranio ſeparatorum, ac durae matri et cerebro infixorum, inhibitam remotionem, talia euadant. Niſi enim apertura ſat magna, pro eductione rerum heterogenearum, ſub caluaria ac dura matre haeren-

rentium, a uulnere facta ſit in cranio, talis arte, mediante trepano, fieri poteſt, et debet, ubicunque circumſtantiae id ſuadent, ac permittunt. Hanc certe uiam natura ipſa nobis monſtrauit, quoniam, in grauioribus cerebri commotionibus, ſine cranii fractura, materiae et ſanguinis effluxu per nares atque aures facto, aegri a grauiſſimis ſymptomatibus, ipſaque morte liberati ſaepe fuerunt. Neque tamen ſemper trepanatio auxilium ferre poteſt: imo ea plurimis de cauſis ſaepiſſime non admittitur, ſymptomatum nimirum grauitate, mortisque celeritate eam reſpuente, aut deficientibus ſignis certis, ſitum rerum laedentium edocentibus. Etenim tantum ea hoc ipſo educi poſſunt, quae immediate ſub caluaria, aut dura matre, minus uero, quae profundius in, aut ſub cerebro latent. Imo nec ſanguis ipſe, immediate ſub cranio, durae matri incumbens, trepani beneficio inde elici poteſt, quando hic *durae meningi plus minus tenaciter agglutinatur*, hänget ſo feſt an/ als Pech/ *ut in cadaueribus non, niſi duriore raſione, hinc detergatur, et lenta ſuppuratione, ſeu putredine, demum ſecernatur; hinc forſan tarde ſatis per aperturam factam excernitur, interim cerebri compagi uel mole, uel fracedine moleſtus, et oeconomiam ejus breui ſufflaminans, ac deſtruens*, uti nobis au-

ctor

ctor eſt Bohnius, *l. c. p. 92.* Non itaque ſemper, trepani ſolius neglecti cauſa, uulnera talia per accidens lethalia pronunciari poſſunt.

THES. VII.

Quamuis autem ſat inſignes cranii, in ſuperiori capitis regione, fracturae per ſe lethales aeſtimari nequeant; interdum tamen fiſſurae capillares, ac contrafiſſurae per ſe lethales eſſe poſſunt. Tales quidem non tam per ſe immediate, quam mediante laeſione grauiori, et corruptione cerebri, mortem inducunt; interim tamen per ſe lethales exiſtunt, quando nimirum tales in interiori cranii lamina, externa illaeſa, aut in oſſibus, profundius ſitis, oſſe ſphaenoideo, petroſo, orbita oculorum, ſub cerebri baſi latent, adeoque nec cognoſci, multoque minus curari poſſunt. Quoniam enim in baſi cerebri, dura mater arctiſſime cum cranii oſſibus cohaeret, hinc eiusmodi fiſſurae, non tantum continuam durae meningis diſtenſionem, et grauiſſimam irritationem, ſed etiam ſuccorum, in cranio circulantium, extrauaſationem, et inde factam durae matris, et cerebri incumbentis, putredinem non poſſunt non inducere. Rariſſimus quidem Facultati noſtrae non pridem offerebatur caſus, ubi ab ictu, lapide in fronte

inflicto,

inflicto, os frontis ſupra orbitam fractum, cum fiſſura in ſuperna orbitae parte, apparuit, cerebro tamen per omnia ſano, atque illaeſo in ſectione reperto. Quoniam tamen vir, plaga illa demortuus, omnem curam atque diaetae regimen neglexerat, nullaque in cerebro ipſo labes occurrebat, apertura uero inſignis, in oſſe frontis, ſupra orbitam, huiusque oſſis tenuitas facilem remediorum applicationem, et fiſſurae, ibi obſeruatae, conſolidationem ſuadebat, hinc a nobis uulnus iſtud per accidens lethale merito renunciatum eſt. Ex hoc ſolo caſu omnino conſtat, quanta in iudicio, de uulneribus capitis edendo, opus ſit circumſpectione, ne minima quaedam circumſtantia, quae ad rem facere uidetur, facile praetermittatur.

THES. VIII.

Antequam uero ad uulneris noſtri, in praeſenti expoſiti, conſiderationem nos conferamus, paucis adhuc agendum eſt de eo, quod Auctores plures obſeruant, a commotionibus et laeſionibus fortioribus capitis, mortem poſt ſe relinquentibus, ſaepiſſime nullum in cerebro uitium, ſed potius abſceſſus in uiſceribus inferiorum cauitatum, imprimis in hepate et liene, inuentos fuiſſe. Horum caſuum admodum multos commemorant Paraeus, Pigray, Virſungius, Welſchius, Marchettis, aliique, quo-

rum loca et ſententias Bonettus, *l. c. obſ. XVI.* exhibuit, adeo, ut etiam Pigray referat, ſe in omnibus fere, ex capitis uulneribus, nullo quidem grauiori ſymptomate accedente, poſtea tamen, imprimis febre tertia die ſuperueniente, mortuis, quorum corpora diſſecuit, abſceſſus hepatis obſeruaſſe: in quo etiam conſentientes habet reliquos. Quemadmodum uero his obſeruationibus fidem nullatenus denegare, intentio eſt: ita tamen huius rei rationes, quas dicti Auctores dant, nec nobis, nec ſaepius laudato Bohnio, nec aliis arrident. Marchetti quidem, ex dolore colli coniuncto, ſibi perſuaſit, materiam ex capite delabi ad cauitates; uiae tamen deficiunt, per quas decubitus iſte fieri queat. Alii ſanguinis, a pure, in uulnere ſubſiſtente, infectionem, indeque factam in hepate inflammationem accuſant, at ita quoque ex aliarum partium grauioribns uulneribus fieri deberet hepatis abſceſſus. Quicquid huius ſit, abſceſſus illos uiſcerum non tam ex capite, quam aliis cauſis deriuandos eſſe, ratio ſuadet, quoniam inter cerebrum, et dicta uiſcera, nullus ſpecialis conſenſus reperiri poteſt. Quod ſi tamen abſceſſus iſti a laeſione capitis dependeant, certe id caſu, et non, niſi mediante circulo ſanguinis, uiſceribus iſtis communi, non quidem per materiae e cerebro ad hepar translationem, ſed ob

ſan-

ſanguinem, propter influxum ſucci neruei turbatum, et inde ortas motuum anomalias, in uiſceribus hinc inde ſtagnantem, aut per ſpaſmos, ob grauiter affecta principia neruorum, oriundos, hos fieri poſſe, patet.

THES. IX.

Properamus nunc ad uulneris Sclopetarii, antea a nobis deſcripti, conſiderationem, inquirendo, utrum, et quo pacto illud pro abſolute lethali haberi poſſit, et debeat? Vulnus quidem hoc cuipiam leue, nec adeo magni momenti, multoque minus lethale uideri poſſet, tum ob globulorum perforantium magnitudinem haud inſignem, tum ob eorum penetrationem non nimis profundam, intra medullam atque baſin cerebri, tum ob aperturam, ſine fractura grauiori, in cranio pro exitu materiae relictam, tum maxime propter tempus diuturnum, plagam inter et mortem percuſſae, interiectum. Quod ſi tamen omnes eiusdem conditiones rite, et ut par eſt, perpendamus, manifeſtum omnino euadet, illud inter abſolute lethalia iure meritoque eſſe referendum. In eoque, ut ſperamus, conſentientes nobiscum habebimus omnes, qui conſiderare uolunt, quod in iudicio de uulnerum qualitate, ac lethalitate non ſufficiat, unam uel alteram circumſtantiam attendere, ſed opus quam maxime eſſe, omnes con-

 iunctim

iunctim expendere, ex iisque, inter se collatis, demum iudicium accuratum ferre, quoniam minima circumstantia uariat rem. Ordine autem procedendum nobis erit, contemplando primum locum in cerebro, quousque instrumenta laedentia penetrarunt, postmodum effectus, quos ibidem ediderunt, tandemque, utrum ad hos praecauendos, aut tollendos, ars nostra remedia praebeat idonea.

THES. X.

Ad locum quod attinet, quorsum globuli ac ramenta cranii penetrarunt, dexter quidem, supra nasum intrans, processum mammillarem leuiter uulnerauerat, hinc uero sine ulteriori contactu hemisphaerii dextri, inter hoc et falcem processerat, ac huic cohaerebat. Quoniam tamen hic nec cerebrum grauiter afflixit, nec sinus durae matris uulnerauit, neque corpus callosum subiacens premere potuit, inde quidem dubium oboritur, utrum hic morti causam dare ualuerit. Quem uero latet, quanta a spiculis atque fragmentis cranii, durae matri in parte superiori infixis, dependeant mala, dolores nimirum acutissimi ac conuulsiones grauissimae, quae symptomata non, nisi causarum irritantium remotione, sopiri queunt. Tanto magis uero globulus, in falce inter duo hemisphaeria haerens, malorum subsecutorum funda-

damenta iecit, fibras durae matris, nec non hemisphaerium accumbens continuo irritando, circumque ſanguinis in uaſis et ſinu longitudinali turbando. Inuenimus quidem nos ante duos annos, in cadauere foeminae, publice in Theatro Anatomico diſſectae, eo fere loco, oſſiculum formae lenticularis, piſi magnitudine falci cohaerens, a quo tamen foemina, praeter ſtupiditatem et capitis grauitatem, nihil mali perceperat. Tale oſſiculum quoque a falce extraxit Cheſeldenius, in uiro, grauiſſimis capitis doloribus extincto. *Vid. Transact. Anglic. n.* 387. *p.* 287. Plurimum tamen intereſt inter oſſicula, ibi locorum generata, et globulos plumbeos, grauitate ſua maxime moleſtos. Globulum uero hunc tanto grauius duram matrem affeciſſe, ſuſpicio eſt, quoniam in ſuperficie crenatus fuit, (gehackt Schroot.) Multo maiorem uero laeſionem cerebro attulerunt fragmenta, per globulum, ſupra oculum ſiniſtrum tranſeuntem, a cranio auulſa, quae ſat profunde ſubſtantiae cerebri immerſa fuerunt. Quamuis enim illa intra uentriculum ipſum ſubiectum non penetrarunt, continua tamen ſua irritatione ac preſſione, extrauaſationi ac putredini occaſionem dederunt.

THES. XI.

Confirmat hoc ipſum ulterius ſtagnatio humoris corrupti copioſi, in uentriculo ſiniſtro, et uentriculi dextri a ſero repletio, ac ſanguinis, du-

rae matri intrinſecus adhaerentis, exſudatio, indeque orta ſymptomata, ac ipſa mors demum ſuperueniens: quae omnia nulla arte praecaueri potuerunt. Remedia quidem omnia, in uulneribus capitis uſualia, applicata fuerunt, ueneſectio mature inſtituta, capiti, deraſis capillis, fomentationes neruinae continuo admotae, ſuperuenientibus conuulſionibus et doloribus, ueſicatoria quoque in nucha excitata, nec interna cura omnino neglecta fuit, omnibus nihiloſecius incaſſum adhibitis, quia ſymptomatibus iſtis nullo modo, niſi heterogeneorum, in cerebro latentium, illudque uehementer irritantium, ſublatione, medela afferri potuit. Percepit ſane aegra ab uſu remediorum leuamen, ac ſymptomata ſubinde remiſerunt, mox tamen grauius eandem inuaſerunt, eamque tandem, accedente lethali ſopore, iugularunt.

THES. XII.

Sed dicet forte quiſpiam, neglecta tamen eſt trepani applicatio, cuius beneficio forſan globulus ac ſpicula remoueri potuiſſent. At, quo pacto, mediante trepano, haec ipſa educere licuiſſet, non uideo. Vidimus ſupra, trepanum non tantum non ſemper admitti, ſed etiam ad extrahenda omnia, in cerebro abſcondita, minus eſſe idoneum, quando nimirum talia aut profundius ſita ſunt, aut nulla ſui indicia praebent. Nullo modo globuli, inter duo hemiſphaeria profundius falci adhaerentis,

is, ſitus iudicari aut ille e loco iſto trepani uſu elici
otuit. Quis uero fragmenta cranii, in ſiniſtro la-
ere intra cerebrum protruſa, aperto licet cranio,
pe trepani, inuenire, aut inde extrahere uoluiſſet,
uae, poſt mortem cranio eleuato, quia cerebro
nuoluta, nullatenus conſpicere, nec ſine eius lacera-
ione ſeparare potuimus. Par etiam eſt ratio ſan-
uinis corrupti, in interiori latere durae matris
xpanſi, et firmiter conglutinati, cuius, ſub caluaria,
n exteriori ſuperficie craſſae meningis haerentis,
xtrahendi, nulla ſpes ſupereſt, uti in anteceden-
ibus ex Bohnio annotauimus. Accedit uulnerum
pſorum, rerumque laedentium diſtantia, et lae-
ionum uarietas ac multiplicatio, quae omnia tre-
ani uſum eludunt. Poſito autem, quod cauſae
ſtae, extrauaſationem et putredinem in uentricu-
is inducentes, trepano tolli non potuerint, ma-
ifeſtum eſt, duplex hoc cerebri uulnus in ſe, et ne-
eſſario mortis inſecutae cauſam fuiſſe, adeoque
er ſe et abſolute lethale aeſtimari debere. Pona-
nus etiam, globulum, proceſſui durae matris ad-
aerentem, utut alia incommoda, epilepſiam, do-
ores capitis, melancholiam, poſt ſe traxiſſet, mor-
em tamen per ſe afferre non potuiſſe. Quodſi
amen duo illa uulnera, uti par eſt, non ſeparatim,
ed coniunctim conſiderentur, patet, globulo huic
x parte fatalem euentum adſcribendum eſſe, prae-
ipue, quoniam extrauaſatio ſeri in dextro uentri-
culo,

culo, et ſanguinis durae matri agglutinati, nullam aliam cauſam, praeter concuſſionem capitis, ab illo factam, agnoſcit.

THES. XIII.

Reſtat, ut paucis adhuc diſpiciamus, ob quas rationes mors, a multiplici et incurabili hac cerebri laeſione neceſſario dependens, tamdiu protracta fuerit. Humorum certe, in uentriculis cerebri repertorum, extrauaſatio atque putredo, nulla ratione praecauenda, mortem uulneratae noſtrae conciliauit. Hanc tamen non una et ſemel, ſed lenta admodum exſtillatione, ex tubulis minoribus ruptis, factam eſſe, docent circumſtantiae. Inde etiam materia illa, in uentriculis anterioribus contenta, influxum ſucci animalis, in organa uitalia totaliter intercipere non potuit, quam ubi, quantitate aucta, uentriculum medium et caudicem medullae oblongatae, ſubtus latentem compreſſit, atque ita uitae finem fecit. Hoc enim ſitus uentriculorum ſuperiorum, in anteriori hemiſphaeriorum cerebri regione, confirmat, quoniam iſti oſſibus frontis atque temporum magis incumbunt, ac propterea liquores, in iis contenti, tantam principiis neruorum moleſtiam non creant, nec tam citam mortem inferunt, ac ſi tertium aut quartum cerebri uentriculum inundent. Ex allatis igitur rationibus ſufficienter conſtare, iudico, uulnerationes cerebri, hactenus expoſitas, per ſe et abſolute lethales merito aeſtimari.

)o(